

Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v de voorzitter
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Evaluatie Regio Deal Zeeland - Zeeland in Stroomversnelling	518400		

Middelburg, 19 november 2024

Geachte voorzitter,

In 2017 werd het rapport Zeeland in Stroomversnelling gepresenteerd van de commissie structuurversterking (olv dhr. J.P. Balkenende). Het Rijk heeft ten behoeve van de uitvoering twee steunpakketten verstrekt: Zeeland in Stroomversnelling en de Regio Deal Zeeland. Voor het pakket Zeeland in Stroomversnelling is door het Rijk € 25,0 miljoen beschikbaar gesteld voor economische structuurversterking. Met de Regio Deal Zeeland is € 35,0 miljoen beschikbaar gesteld voor economische structuurversterking, leefbaarheid en voorzieningen voor bedrijven. Eind 2023 liep de Regio Deal Zeeland af. Daarom is het bureau Berenschot gevraagd om beide pakketten te evalueren en bovendien om bouwstenen aan te leveren voor een kansenagenda voor Zeeland. Deze evaluatie (zie bijlage) is voor ons basis om beide investeringspakketten af te ronden, hierover is overeenstemming met het Rijk.

Uitkomsten

Berenschot heeft zich in de evaluatie gefocust op de doeltreffendheid en doelmatigheid van beide investeringspakketten, op de effectiviteit van de pakketten op gebied van economische structuurversterking, brede welvaart, duurzame economische groei, inbedding en verbetering van bestuurskracht.

Doeltreffendheid en doelmatigheid

Over Zeeland in Stroomversnelling geeft Berenschot aan dat de middelen doeltreffend zijn uitgegeven. Over doelmatigheid is aangegeven dat er met bescheiden publieke bijdragen, relatief veel meerwaarde is gerealiseerd. Van de twee projecten die uiteindelijk niet zijn gerealiseerd, Tidal Technology Center en Smart Delta Resource industrieel infrastructuurfonds, kan niet worden geconcludeerd dat deze doeltreffend waren.

Over de Regio Deal geeft Berenschot aan: '...De investeringen vanuit Zeeland in Stroomversnelling betreffen de thema's kennis en innovatie, verbeteren leefbaarheid en voorzieningen voor bedrijven. Het beeld op basis van de ontwikkeling van de indicatoren is met name voor het thema kennis en innovatie erg positief. Dit beeld wordt in de interviews bevestigd. Er zijn met dank aan deze investeringen grote stappen gezet in de samenwerking met bedrijfsleven en onderwijs.'

Voor de pijlers leefbaarheid en voorzieningen voor bedrijven is het beeld minder helder. Daarbij wordt opgemerkt dat leefbaarheid minder eenvoudig is te beïnvloeden. Op de individuele projecten is wel impact gerealiseerd.

Samenstelling van het pakket/Bestuurlijke structuur

De samenstelling van het pakket wordt positief beoordeeld, al is de inzet op het thema leefbaarheid versnipperd. De bestuurlijke structuur is door oprichting van het Overleg Zeeuwse Overheden en de Economic Board Zeeland verbeterd, maar hiervoor blijft aandacht nodig. Op het thema arbeidsmarkt is men ook positief over de samenwerking.

De stuurgroep Campus Zeeland wordt niet benoemd. Wij zijn van mening dat deze stuurgroep een belangrijke rol heeft zowel binnen het Zeeuwse ecosysteem als t.a.v. het realiseren van een aantal door Berenschot positief geëvalueerde projecten (zoals Joint Research Center, Samenwerking Groene Delta, UCR Engineering, VO Zeeuws Vlaanderen).

Effecten van de investeringspakketten op de economische structuur versterking en brede welvaart.

Berenschot concludeert op basis van haar onderzoek dat ten opzichte van de eerste meting, dat er een lichte verbetering is van de structurele economische factoren, wel blijven volgens Berenschot opleidingsniveau en beroepsbevolking een forse uitdaging. Overigens wordt opgemerkt dat de ontwikkelingen ook zijn beïnvloed door de conjuncturele schommelingen van de internationale economie, digitalisering en de vestiging van bedrijven die zich met offshore wind bezig houden.

Op het gebied van brede welvaart constateert Berenschot dat er een wisselend beeld is. Van de 40 indicatoren op gebied van brede welvaart zijn gedurende de looptijd van de twee pakketten 12 indicatoren verbeterd en 11 indicatoren verslechterd.

Berenschot vindt het aannemelijk dat de projecten uit de Regio Deal hebben bijgedragen aan de ontwikkelingen op het gebied van welvaart en welzijn. Er kan geen causaal verband worden gelegd door allerlei externe gebeurtenissen. Op gebied van innovatiekracht ziet men een duidelijker oorzakelijk verband, op het gebied van leefbaarheid ontbreekt dat.

Over investeringen op het gebied van leefbaarheid wordt meegegeven dat er met name behoefte is aan duurzame en structurele beschikbaarheid van middelen voor de regio. Structurele middelen zorgen voor betere borging van behaalde resultaten.

Financieel

De bijdrage van het Rijk bedroeg in totaal € 60,0 voor beide pakketten, daarnaast was afgesproken met het Rijk dat ook de regio een bijdrage zou doen.

Voor Zeeland in Stroomversnelling was afgesproken dat in totaal € 14,1 miljoen zou worden bijgedragen vanuit de provincie. Uiteindelijk is de bijdrage aan de projecten vanuit de provincie circa € 16,7 miljoen geweest.

Voor de Regio Deal Zeeland was een bijdrage afgesproken van minimaal € 35,0 miljoen. De uiteindelijk cofinanciering bedroeg € 47,7 miljoen.

Bovenop deze cofinanciering komt overigens nog de bijdrage van particulieren en bedrijven binnen deze investeringen. Deze overstijgen de investeringen vanuit Rijk en regio ruimschoots.

Inzet op economische structuurversterking en brede welvaart/leefbaarheid in de toekomst

De genoemde investeringen staan overigens niet op zichzelf. Inmiddels is bijvoorbeeld het rapport van dhr. Balkenende verankerd in het economisch beleid van de provincie en heeft het ook als basis gediend voor het investeringspakket Wind in de Zeilen. Daarnaast wordt er door de provincie continu geïnvesteerd in leefbaarheid en brede welvaart. Vanuit de regio lopen diverse programma's met het Rijk voor verbetering van de leefbaarheid. Dit zijn bijvoorbeeld de Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen, de Regio Deal North Sea Port District, en het Regioplan in het kader van de gebiedsinvesteringen Netten op Zee.

Daarnaast is dit jaar in het kader van brede welvaart de leefbaarheidsagenda vastgesteld. Ook wordt een Rijk-Regio pakket opgesteld, waarmee we gezamenlijk met het Rijk bekijken hoe we zo goed mogelijk kunnen inspelen op de kansen van de mogelijke bouw en de impact op de omgeving van een of meerdere kerncentrales. Ten slotte eind oktober een nieuwe aanvraag gedaan voor de zesde tranche Regio Deals gericht op mensen, ruimte en vitaliteit. Hierover hebben wij u per brief geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

H.M. de Jonge
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Bijlagen:

Eindevaluatie investeringspakketten Zeeland in Stroomversnelling en Regio Deal Zeeland 'Zeeland in Stroomversnelling 2.0'

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.